

CVE-DOGC-A-23038109-2023

- Coneixement progressiu del model d'ésser viu. Funcions vitals que realitzen els éssers vius: nutrició, relació i reproducció.
- Distinció dels éssers vius enfront dels objectes inerts.
- Introducció progressiva del concepte de sostenibilitat.
- Respecte pels éssers vius i els recursos naturals.

Eix 4. Un infant que forma part de la diversitat del món

L'infant des que neix s'interrelaciona amb els altres en un entorn concret. El primer grup social amb el qual estableix relacions i vincles és la família, nucli que li proporciona benestar, seguretat, atenció i estima, i a la vegada li facilita experiències vitals relacionades amb la quotidianitat.

Al llarg del temps establirà relacions amb altres grups formats per persones diverses que aniran ampliant la seva perspectiva envers els altres, s'anirà adonant de les diferències individuals i col·lectives, i prendrà consciència que la relació amb els altres implica comportaments diferenciats.

Cada un dels grups socials amb els quals interactua l'infant li transmet valors, costums, normes, història, llenguatge...; en definitiva, un seguit de trets culturals i socials que podran enriquir el seu bagatge personal.

El procés de socialització, que s'inicia en el moment de néixer i que anirà afermant al llarg de la vida, és fonamental per al seu desenvolupament personal i psicosocial: per anar adquirint sentiment de seguretat i confiança, per crear vincles afectius amb els altres i per relacionar-s'hi amb respecte i empatia tenint com a referent els drets humans. L'establiment d'aquests vincles afectius de qualitat amb les persones significatives que l'envolten potenciarà la interacció i la curiositat infantil per conèixer i comprendre com funciona la realitat.

En l'etapa d'educació infantil, l'infant anirà desenvolupant el sentiment de pertinença al seu entorn proper. El grup de referència es converteix en una petita comunitat de vida en la qual es duen a terme les habilitats socials i en què cada persona pot expressar les seves necessitats, respectant les dels altres. I és en aquest grup de referència on anirà aprenent a gestionar i a resoldre els conflictes de manera dialogada, evitant qualsevol tipus de violència.

La riquesa de conviure en un entorn divers ètnicament i culturalment ofereix una perspectiva oberta i inclusiva en les relacions, facilita el coneixement de les diverses manifestacions culturals presents en la societat i el desenvolupament d'actituds d'acceptació, respecte, reconeixement i igualtat.

Les competències específiques d'aquest eix tracten de la necessària correlació entre la construcció de la pròpia identitat i les interaccions amb l'entorn social i cultural, ressaltant la importància d'afavorir i promoure interaccions sanes, sostenibles, igualitàries i respectuoses.

Competències específiques de l'etapa

Competència específica 1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.

Els infants estableixen relacions interpersonals des de ben aviat. A les primeres edats és freqüent veure jocs conjunts en els quals es donen experiències i vivències compartides. Aquestes primeres situacions relacionals són la llavor d'interrelacions més profundes que seran fonamentals per a la construcció de la pròpia identitat.

A mesura que els infants van desenvolupant les habilitats sociocognitives, les relacions es van tornant més riques i complexes i es van adonant que tenir experiències compartides els ajuda a entendre i interpretar com se senten i pensen els altres i, gradualment, a posar-se en el lloc de l'altre.

De mica en mica, a través d'aquestes experiències compartides amb els altres infants, neix l'afecte, la confiança i les complicitats que donaran lloc a les primeres amistats. I, a la vegada, també sorgeixen els

CVE-DOGC-A-23038109-2023

primers conflictes, els quals, amb l'ajuda necessària de l'adult, l'infant haurà d'aprendre a gestionar i resoldre a través del diàleg, l'empatia i els acords conjunts.

Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Establir relacions i vincles saludables amb els altres que respectin la convivència, la diversitat i la igualtat de gènere.
- Iniciar-se en la resolució de conflictes, proposant alternatives i gaudint dels beneficis d'arribar a acords, amb l'ajuda de l'acompanyament de l'adult.
- Reproduir conductes, accions o rols lliures d'estereotips de gènere, a través del joc simbòlic en interacció amb els iguals.
- Participar en propostes de grup acceptant les dinàmiques i el funcionament acordat.

Sabers

La vida amb els altres

Primer cicle

- Identificació dels primers vincles afectius i interès cap als altres infants i adults de referència.
- Transició progressiva del grup familiar al grup social.
- Disposició per establir relacions afectuoses i respectuoses.
- Reconeixement dels infants de l'escola com a grups socials de pertinença.
- Adquisició progressiva d'habilitats socials que facilitin la integració en els diferents grups en els quals participa.
- Desenvolupament i incorporació progressiva d'estratègies per a la gestió de conflictes.
- Iniciació progressiva de responsabilitats en activitats i jocs.

Segon cicle

- Observació i identificació de l'entorn social: l'escola, el carrer, el barri, el poble o la ciutat.
- Reconeixement de la família com a nucli central de convivència i dels diferents models familiars presents a la societat.
- Reconeixement de pertinença a diferents grups socials. Característiques i funcions dels grups socials.
- Identificació i rebuig d'estereotips de gènere en el joc i l'entorn proper amb l'ajuda de l'adult.
- Incorporació d'habilitats socials i pautes bàsiques de convivència, que incloguin el respecte a la igualtat de gènere.
- Comunicació de necessitats, sentiments i emocions.
- Sensibilitat i percepció de les necessitats i els desitjos dels altres amb una progressiva actitud d'ajuda i de col·laboració.
- Comprensió i acceptació de normes compartides en alguns jocs.
- Desenvolupament d'actituds d'empatia respecte als altres i envers la diversitat.
- Disposició al diàleg i flexibilització d'actituds personals, amb acompanyament de l'adult.

CVE-DOGC-A-23038109-2023

- Assertivitat i acords en la resolució de conflictes.
- Iniciació a la comprensió i la valoració de la diferència i la diversitat per a l'enriquiment col·lectiu i del grup.
- Observació, imitació i representació de persones, personatges, objectes, animals i situacions en el joc simbòlic. Identificació i rebutjament d'estereotips i prejudicis.

Competència específica 2. Apreciar progressivament l'entorn social i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conviure.

La conscienciació de la pertinença social i comunitària, el respecte per la diversitat, el desenvolupament d'habilitats socials, el funcionament participatiu de la institució escolar, el treball en equip, l'empatia vers els altres, la gestió positiva dels conflictes, el desenvolupament de projectes en comú, etc., afavoreixen la cohesió social i la formació de persones compromeses i solidàries.

Els infants han d'anar adquirint actituds basades en el respecte, la tolerància i l'empatia, per viure la diversitat i la igualtat com a font d'intercanvi i d'enriquiment i per anar avançant en la relació amb els altres. Tots aquests comportaments i valors s'haurien de desvetllar a l'entorn familiar, escolar i social dels infants, per superar els estereotips de gènere i contribuir així a la construcció d'una societat més equitativa i igualitària.

Les manifestacions i representacions socioculturals constitueixen un marc privilegiat per a la comunicació. La pluralitat dels seus llenguatges convida a promoure el reconeixement de les semblances i diferències entre els seus codis i a desenvolupar la sensibilitat cap a diferents referents culturals. Aquesta diversitat portarà a enriquir el bagatge cultural i desenvolupar la sensibilitat i la creativitat, fet que oferirà a la infància la clau d'accés a una ciutadania crítica, solidària, igualitària i compromesa amb la societat.

Les interaccions comunicatives fomenten també l'adquisició progressiva de les convencions socials que regeixen els intercanvis comunicatius, així com la curiositat i l'interès cap a altres llengües, acostant-se progressivament als significats de diferents missatges en contextos de comunicació coneguts i propers.

Criteris d'avaluació de final d'etapa

- Reconèixer la diversitat del seu entorn proper, iniciant-se en el respecte a les diferències individuals.
- Conèixer les propostes i situacions relacionades amb costums i tradicions ètniques i culturals diverses presents al seu entorn, i participar-hi, mostrant interès i respecte.
- Relacionar-se de forma natural i respectuosa manifestant interès per les persones de l'entorn proper i per la seva llengua.
- Participar en situacions d'ús de diferents llengües, mostrant curiositat i respecte per la diversitat de perfils lingüístics.
- Reconèixer models positius en l'entorn proper que fomentin la igualtat de gènere i les conductes no sexistes.

Sabers

Interacció social i cultural en l'entorn

Primer cicle

- Participació activa en celebracions i tradicions culturals presents al seu entorn.
- Exploració progressiva de l'entorn social i cultural amb interès i curiositat.